

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 12P/87/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123213973
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7123213973.1

Uznesenie

Mestský A. B. vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, dieťaťa matky C. C. E., F. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. F., G. X, zastúpenej Mgr. Stanislavou Liptákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Rozvojová 2 a otca C. C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., C. XX v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

Nahradzuje súhlas otca C. C. D. nar. XX.X.XXXX s osobitným spôsobom plnenia školskej dochádzky a vzdelávania mal. C. D. nar. XX.X.XXXX mimo územia Slovenskej republiky, v H. G. I. XX, F. X J. K. počas školského roka 2023/2024.

odôvodnenie:

1. C. C. E., F. nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „matka“) návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 03.08.2023 žiadala, aby súd nahradil súhlas otca maloletého C. D., nar. XX.XX.XXXX (ďalej aj len „maloletý“) s osobitným spôsobom plnenia školskej dochádzky a vzdelávania mimo Slovenskej republiky v H. G. I. XX, F. X, J. K., počnúc školským rokom 2023/2024 na obdobie do právoplatného skončenia odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn.: 23CoP/51/2023 alebo alternatívne trvanie neodkladného opatrenia časove vymedziť počas trvania školského roka 2023/2024.

2. Návrh odôvodnila tým, že na Krajskom súde v Prešove, pod sp. zn. 23CoP/51/2023, po postúpení veci z Krajského súdu v Košiciach, je vedené konanie o odvolaní otca mal. dieťaťa proti Rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 20.09.2022 (ďalej len „Rozsudok“). Na základe výroku VIII. Rozsudku, bola súdom prvej inštancie určená predbežná vykonateľnosť Rozsudku vo výroku č. I, č. VI č. VII, doručením Rozsudku. V zmysle uvedeného je mal. dieťa neprávoplatne, avšak vykonateľne, zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá túto zabezpečuje a vykonáva v Prahe v Českej republike, kde mal. C. v školskom roku 2022/2023 navštevoval prípravný ročník základnej školy. Krajský súd v Košiciach Uznesením zo dňa 12.12.2022, č. k. 7CoP/114/2022 – 134, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.12.2022, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nahradil súhlas otca C. D. nar. XX.X.XXXX (ďalej len „otec“) s osobitným spôsobom plnenia školskej dochádzky a povinného predprimárneho vzdelávania mal. C. D. nar. XX.X.XXXX mimo územia Slovenskej republiky, v prípravnom ročníku Základnej školy a Materskej školy, Resslova 10, Praha 2 Česká republika počas školského roka 2022/2023. Školský rok 2022/2023, v ktorom bol súhlas otca s osobitným spôsobom plnenia školskej dochádzky mimo územia Slovenskej republiky nahradený rozhodnutím súdu zo dňa 12.12.2022, končí dňom 31.08.2023. Po skončení povinného predprimárneho vzdelávania v prípravnom ročníku v školskom roku 2022/2023, bol mal. C. od 01.09.2023 prijatý na základné vzdelávanie do prvého ročníka spádovej školy podľa miesta jeho bydliska v F., a to do Základnej školy I. XX, F. X, J. K., kde bude plniť povinnú školskú dochádzku. Vzhľadom na skutočnosť, že o podanom odvolaní otca proti Rozsudku, nebolo doposiaľ rozhodnuté a odvolacie konanie stále prebieha, je potrebná dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi konania aj pre nadchádzajúci školský rok 2023/2024, resp. pre školské roky nasledujúce, kým nebude právoplatne rozhodnuté o odvolaní otca, resp. o zverení mal. dieťaťa v merite veci vedenej na súde

prvej inštancie pod sp. zn. 21P/104/2019. Na potrebu podania novej žiadosti o povolenie štúdia v zahraničí, so zdôraznením potreby súhlasu otca, bola matka upozornená aj emailom zo dňa 06.07.2023 od zástupkyne spádovej slovenskej školy - H. A. C. C. XX/X I. B.. V snahe predísť ďalšiemu súdnemu sporu medzi rodičmi, právna zástupkyňa matky emailom zo dňa 12.07.2023, adresovaným právnenému zástupcovi otca, požiadala o súčinnosť otca mal. dieťaťa vo veci udelenia súhlasu otca k žiadosti matky o povolenie štúdia v zahraničí pre mal. C. na ďalší školský rok 2023/2024. V zmysle odpovede právneho zástupcu otca zo dňa 14.07.2023, otec s uvedeným nesúhlasí. K žiadosti o povolenie štúdia v zahraničí, pre blížiaci sa nový školský rok 2023/2024, je však znovu potrebný súhlas otca mal. dieťaťa alebo rozhodnutie súdu, ktorým bol súhlas otca nahradený. Súhlas otca sa matke do dnešného dňa nepodarilo získať a z postojov a vyjadrení otca je zrejmé, že tento ho neudelí, keďže so žiadosťou matky nesúhlasí. Neudelenie súhlasu otca pritom matka považuje za čisto účelové, v snahe čo najviac jej skomplikovať životnú situáciu, po tom, čo jej bolo mal. dieťa vykonateľne zverené do osobnej starostlivosti. Matke preto neostáva iné, ako predložiť konajúcemu odvolaciemu súdu tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a požiadať súd o urýchlenný zásah do výkonu práv a povinností rodičov neodkladným opatrením, nahradením súhlasu otca súdnym rozhodnutím. Matka má za to, že osvedčila danosť práva (nároku) a potrebu okamžitého zásahu súdu do výkonu rodičovských práv a povinností, za splnenia podmienky predchádzajúcej nedohody rodičov. K návrh boli ako prílohy pripojené: Rozhodnutie o prijatí žiaka zo dne 20.04.2023, Email zo dňa 06.07.2023 C. L. E., a Emailová komunikácia rodičov, ako aj rozhodnutia konajúcich súdov na ktoré matka poukazovala.

3. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručil otcovi ako aj Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len UPSVaR) dňa 09.08.2023 s tým, že v lehote 7 dní od doručenia sa môžu k nemu vyjadriť. Otec ani UPSVaR sa k návrhu nevyjadrili.

4. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoR), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a) úroveň starostlivosti o dieťa; b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava; c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa; d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa; e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou; f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa; g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny; h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami; i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

5. Podľa § 28 ods. 2 ZoR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

6. Podľa § 35 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

7. Podľa § 19 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona číslo 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len školský zákon) nikoho nemožno oslobodiť od plnenia povinnej školskej dochádzky. Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 školského zákona sa povinná školská dochádzka plní v základných školách, v stredných školách a v školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len „zápis“). Prihláška na vzdelávanie v základnej škole sa podáva na formulári podľa vzoru schváleného a zverejneného ministerstvom školstva. Zápis sa koná od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.

9. Podľa § 8 ods. 1, ods. 3, ods. 4 zákona číslo 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o štátnej správe v školstve) obec určí svojim všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou. Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalé bydlisko, ak sa zákonný zástupca žiaka nerozhodne podľa odseku 4. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu, v ktorom má trvalé bydlisko, so súhlasom riaditeľa základnej školy, do ktorej sa hlási. Riaditeľ základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi základnej školy v školskom obvode, v ktorom má žiak trvalé bydlisko, ako aj zriaďovateľovi základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý. Obec, ktorá je zriaďovateľom tejto základnej školy, oznámi obci, v ktorej má žiak trvalé bydlisko, jeho prijatie do základnej školy v príslušnom školskom obvode.

10. Podľa článku § 5 ods. 3 písm. a) zákona o štátnej správe v školstve riaditeľ základnej školy vykonáva štátnu správu v prvom stupni a rozhoduje o prijatí žiaka do školy.

11. Podľa prílohy k všeobecne záväznému nariadeniu mesta Košice č. 146 o školských obvodoch na území mesta Košice je zrejme že do školského obvodu H. C. XX/X patrí aj adresa trvalého pobytu maloletého (Mlynská ulica).
(M.)

12. Podľa § 20 ods. 5 školského zákona žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len „spádová škola“), ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

13. Podľa § 23 písm. b) školského zákona formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky a povinného predprimárneho vzdelávania sú
vzdelávanie v školách mimo územia Slovenskej republiky.

14. Podľa § 25 ods. 1 a ods. 2 školského zákona o povolení vzdelávania podľa § 23 písm. b), c) alebo e) rozhoduje riaditeľ kmeňovej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu alebo plnoletého žiaka. V žiadosti zákonný zástupca alebo plnoletý žiak uvedie:
a) meno, priezvisko a bydlisko žiaka, b) rodné číslo žiaka, c) adresu bydliska v zahraničí, d) názov a adresu školy, ktorú bude žiak v zahraničí navštevovať, ak je vopred známa, alebo názov a adresu školy zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, ktorú bude žiak navštevovať.

15. Podľa § 144a ods. 1 školského zákona sa na podaniach týkajúcich sa výchovy a vzdelávania, o ktorých sa rozhoduje v správnom konaní, sa vyžaduje podpis oboch zákonných zástupcov dieťaťa alebo nepnoletého žiaka, ak odsek 2 neustanovuje inak.

16. Podľa § 144a ods. 2 školského zákona podpis oboch zákonných zástupcov dieťaťa alebo nepnoletého žiaka podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak: a) jednému z rodičov bol obmedzený alebo pozastavený výkon rodičovských práv a povinností vo veciach výchovy a vzdelávania dieťaťa, ak jeden z rodičov bol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností vo veciach výchovy a vzdelávania dieťaťa, alebo ak spôsobilosť jedného z rodičov na právne úkony bola obmedzená; b) jeden z rodičov nie je schopný zo zdravotných dôvodov podpísať sa, alebo; c) vec neznesie odklad, zadováženie súhlasu druhého rodiča je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou a je to v najlepšom záujme dieťaťa.

17. Podľa § 144a ods. 3 školského zákona sa rozhodnutia, ktoré sa týkajú výchovy a vzdelávania, vydané podľa Správneho poriadku doručujú obom zákonným zástupcom dieťaťa alebo nepnoletého žiaka. Ak je v podaní uvedená doručovacia adresa len jedného zákonného zástupcu, nepovažuje sa to za nedostatok podania. Ak je v podaní uvedená doručovacia adresa len jedného zákonného zástupcu, riaditeľ školy nie je povinný druhú doručovaciu adresu zisťovať a rozhodnutie sa doručuje len na známu doručovaciu adresu. Ak majú obaja zákonní zástupcovia rôznu doručovaciu adresu, rozhodnutie sa doručuje každému zákonnému zástupcovi osobitne.

18. Podľa § 144a ods. 4 školského zákona sa zákonní zástupcovia môžu dohodnúť, že písomnosti podľa odseku 1 podpisuje iba jeden zákonný zástupca a rozhodnutia podľa odseku 3 sa doručujú iba jednému zákonnému zástupcovi, ak písomné vyhlásenie o tejto skutočnosti doručia riaditeľovi školy.

19. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

21. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

22. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d.) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

23. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

24. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

25. Podľa čl. 1 základných princípov CMP, súd postupuje v konaní v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Oprávnenia niekoho iného ako účastníka konania vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany verejného záujmu upraví zákon.

26. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (lex generalis), ktorým je Civilný sporový poriadok, a ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré možno nariadiť, keďže Civilný mimosporový poriadok ako osobitný právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

27. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebný nevyhnutný zásah súdu. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

28. Súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva, legitimizuje vyhovujúci výrok, to znamená nariadenie neodkladného opatrenia. Takéto rozhodnutie považuje súd predovšetkým za rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický a fyzický vývoj.

29. Právna úprava rodičovských práv a povinností vyplývajúca jednak zo Zákona o rodine, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa je zásadne koncipovaná na rovnoprávnom postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov (čl. 7, 8 Dohovoru o právach dieťaťa), pričom v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, musí byť záujem dieťaťa. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave

výkonu rodičovských práv a povinností je teda podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, avšak záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli zo zákona narodením dieťaťa, a preto obaja majú aj rovnaké právo podieľať sa na výchove dieťaťa, pokiaľ na ich strane neexistuje okolnosť, ktorá ich zo starostlivosti o dieťa vylučuje v tom smere, že ohrozuje stabilitu výchovného prostredia, prípadne je v priamom rozpore so záujmom dieťaťa.

30. V danom prípade súd vychádzajúc z obsahu návrhu, ako aj z obsahu príloh k nemu pripojených dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenia neodkladného opatrenia. Maloletý je na základe vykonateľného rozhodnutia tunajšieho súdu zverený matke a žije s ňou v Prahe, kde si aj doteraz plnil povinnú školskú dochádzku a to na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktorý nahradil súhlas otca s takýmto vzdelávaním na školský rok 2022/2023. Matka Rozhodnutím o prijatí žiaka zo dňa 20.04.2023 Základnej školy, Praha 2, Vratislavova preukázala súdu, že maloletý je prijatý na túto školu, zároveň z predloženia emailovej komunikácie vyplýva, že otec neudelil súhlas s takouto formou vzdelávania. Súd je toho názoru, že súhlasné stanovisko rodičov resp. rozhodnutie súdu je nevyhnutné na to, aby maloletý mohol plniť povinnú školskú dochádzku v konkrétnom školskom zariadení. Z emailu spádovej školy ma súd za preukázané, že na povolenie štúdia maloletého v zahraničí si škola vyžaduje súhlas otca.

31. Z emailovej komunikácie právnych zástupcov otca a matky vyplýva, že dôvodom neudelenia súhlasu otca je prebiehajúce odvolacie konanie, čo však tunajší súd nepovažuje za relevantné odôvodnenie neudelenia súhlasu, obzvlášť v tak závažnej záležitosti, akou je ďalšie plnenie povinnej školskej dochádzky maloletého. S poukazom na najlepší záujem maloletého je súd toho názoru, že pre maloletého je toho času vhodné, aby povinnú školskú dochádzku plnil v mieste svojho obvyklého pobytu t.j. u matky, preto súd nahradil súhlas otca.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.